

PKB Derde Nota Waddenzee

Beoordeling Strategische Milieubeoordeling (SMB) en Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet

23 februari 2006 / rapportnummer 1543-124

commissie voor de milieueffectrapportage

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Milieubeheer
Directoraat-Generaal Ruimte
Directie Nationaal en Internationaal Beleid
Water en Groen
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

uw kenmerk
DGR/WAD/2005217448

uw brief
19 december 2005

ons kenmerk
1543-125/Do/wt

onderwerp
Advies Beoordeling Strategische Milieu-
beoordeling (SMB) en Passende Beoorde-
ling op grond van de Natuurbescher-
mingswet voor de PKB Derde Nota Wad-
denzee

doorkiesnummer
(030) 234 76 24

Utrecht,
23 februari 2006

Geachte minister,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen in het kader van Strategische Milieubeoordeling (SMB) en Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet voor de PKB Derde Nota Waddenzee.

Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag nadere informatie over het vervolg van dit project krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. ir. G. Blom

Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
PKB Derde Nota Waddenzee

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissierner.nl

Beoordeling Strategische Milieubeoordeling (SMB) en Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet voor de PKB Derde Nota Waddenzee

Advies over de beoordeling van het milieuraapport Strategische Milieubeoordeling (SMB) en Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet voor de PKB Derde Nota Waddenzee,

uitgebracht aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep SMB
PKB Derde Nota Waddenzee,

de secretaris

ir. F.D. Dotinga

de voorzitter

dr.ir. G. Blom

Utrecht, 23 februari 2006

INHOUDSOPGAVE

BESTUURLIJKE SAMENVATTING VAN HET ADVIES	1
1. INLEIDING	3
2. PLAN EN PLANPROCES	4
2.1 Concrete beleidsbeslissing of Beslissing van wezenlijk belang?	4
2.2 Toets aan instandhoudingsdoelen en 'houdbaarheid' PKB	4
3. OORDEEL OVER SMB EN PB	5
3.1 Algemeen	5
3.2 Strategische Milieubeoordeling	6
3.3 Passende beoordeling	6
4. INHOUDELIJKE OORDEEL OVER DEELONDERWERPEN.....	6
4.1 Inleiding.....	6
4.2 Verstoring, met name door recreatie	7
4.2.1 Verstoring: een belangrijk thema.....	7
4.2.2 Ligplaatsen.....	7
4.2.3 Recreatievaart van buiten naar het Waddengebied.....	7
4.2.4 Verstoring door recreatie	8
4.2.5 Zonering.....	8
4.2.6 Visserij-activiteiten	9
4.2.7 Natuurontwikkeling.....	10
4.2.8 Gaswinning	11
4.3 Overige inhoudelijke opmerkingen.....	11
4.3.1 Waddengebied internationaal.....	11
4.3.2 Monitoring en onderzoek.....	12
5. TOT SLOT: AFSTEMMING SMB EN PB	12

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 december 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr.8 d.d. 11 januari 2006.
3. Projectgegevens

BESTUURLIJKE SAMENVATTING VAN HET ADVIES

De Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna te noemen 'de Commissie') beoordeelt in eerste instantie de **Strategische Milieubeoordeling** (SMB). In de SMB is helder aangegeven welke activiteiten SMB-plichtig worden geacht. Per activiteit is in tekst, en vervolgens in scoretabellen met een toelichting (expert judgement), ingegaan op de effecten per milieuaspect. De Commissie heeft waardering voor de kwaliteit van de informatie die in korte tijd gestructureerd in de documenten bij elkaar is gebracht. Aan de inhoudelijke eisen van de SMB-richtlijn wordt naar de mening van de Commissie voldaan, met uitzondering van de niet-technische samenvatting: deze ontbreekt. De Commissie raadt aan om voor de politieke behandeling van de Planologische Kernbeslissing (PKB) alsnog een samenvatting te maken.

De Commissie is ook gevraagd haar oordeel te geven over de **Passende Beoordeling** (PB). Een grote handicap bij de PB was dat er nog geen helder, kwantitatief toetsingskader voor de activiteiten was, omdat de instandhoudingsdoelen op grond van de Natuurbeschermingswet nog niet vastgesteld zijn.

Het kabinet heeft ervoor gekozen om de PKB tot stand te laten komen in een tempo waarbij dit toetsingskader nog niet beschikbaar is. Omdat is gebleken dat de natuurbeschermingswetgeving strikt moet worden geïnterpreteerd, wijst de Commissie erop dat het **gekozen planproces** de hardheid van de PKB-afweging en -uitspraken vermindert. De Commissie raadt aan om in het vervolgtraject zorgvuldig te blijven nagaan of bijstellingen van de PKB op grond van een terugkoppeling van de meest actuele beschikbare instandhoudingsdoelen (bijvoorbeeld in aanwijzingsbesluiten en beheerplannen) nodig zijn.

Doordat het toetsingskader ontbrak, is volgens de Commissie de **afweging van de activiteiten** in de PKB in het licht van de doelstellingen voor natuurlijke ontwikkeling van het Waddenzeegebied niet voldoende uit de verf gekomen. Juist het niveau van de PKB leent zich goed voor een afweging van activiteiten die – als zodanig, dan wel gecumuleerd met andere activiteiten – mogelijk significante gevolgen hebben op Natura2000. Wanneer die significante gevolgen (kunnen) optreden, moet er namelijk een keuze gemaakt worden tussen de activiteiten onderling of moeten er beperkingen worden gesteld aan de mate waarin die kunnen plaatsvinden.

De Commissie beschouwt de informatie in de PB als een voortoets om te bepalen welke activiteiten mogelijk significante gevolgen voor kwalificerende soorten en/of habitats kunnen hebben en door hoeveel activiteiten de kwalificerende soorten en/of habitats beïnvloed kunnen worden. De concrete PB – en dus genoemde afweging van activiteiten onderling – wordt echter 'doorgeschoven' naar het projectniveau (meestal het traject voor vergunningverlening).

Dit impliceert dat een mogelijke afweging van activiteiten op een (te) 'laag' beslisniveau moet plaatsvinden. Het betekent ook dat initiatiefnemers onzeker blijven of/hoe hun (beoogde) activiteit doorgang kan krijgen.

Deel 3 van de PKB bevat een vijftal **concrete beleidsbeslissingen** (bindend voor lagere overheden) en een aantal beslissingen van wezenlijk belang (alleen bindend voor het Rijk). De Commissie mist voor een aantal activiteiten die bedreigend kunnen zijn voor de hoofddoelstelling van de PKB een inkadering

in de vorm van concrete beleidsbeslissingen. Het gaat bijvoorbeeld om de visserijactiviteiten.

De Commissie acht de concrete beleidsbeslissing over (gelimiteerde) **uitbreiding van ligplaatsen** in jachthavens onvoldoende onderbouwd. Dit omdat niet met zekerheid is uit te sluiten dat deze uitbreiding zelf en mogelijk in combinatie met een toename van waterrecreanten uit omliggende gebieden (IJsselmeer en Noordzee) significante gevolgen kan hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura2000.

De Commissie acht het blijven toelaten van de **mosselzaadvisserij** en de **gar-nalenvisserij** niet in overeenstemming met de Natuurbeschermingswet, die uitgaat van het voorzorgbeginsel (niet toelaten) of toelating onder randvoorwaarden die het optreden van significante gevolgen uitsluit. Alhoewel de inspanningen gericht zijn op verduurzaming van deze visserijactiviteiten (dus vermindering van de negatieve effecten), is niet uit te sluiten dat ieder van deze activiteiten sec significante gevolgen kan hebben voor kwalificerende soorten en/of habitats.

Gezien de onduidelijkheid over de toelaatbaarheid van de activiteiten is het des te belangrijker om de **zonering** goed aan te pakken. Een adequate zonering sluit ook aan bij het voorzorgbeginsel van de natuurbeschermingswetgeving. De zonering in de PKB, gericht op het voorkomen van verstoring en het reguleren van visserijactiviteiten, vindt de Commissie echter niet helder en deze vloeit niet logisch voort uit de SMB en uit de PB. De Commissie beveelt aan om in kaart te brengen welke delen van het Waddengebied kwetsbaar zijn voor verstoring of bevissing, en waarom. Dit moet tot zinvolle en navolgbare consequenties leiden in zonering.

De Commissie is het in hoofdlijnen eens met de globale beoordeling van de effecten van de **gasexploraties en gaswinnings** in het plangebied. Zij merkt op dat het MER voor de gaswinning onder het Waddengebied ter visie ligt en dat dit meer gedetailleerd ingaat op de natuur- en milieueffecten.

De Commissie adviseert toekomstige Strategische Milieubeoordelingen te integreren met de Passende Beoordeling in de gevallen waarbij de bescherming van het Natura2000-netwerk de hoofdmoot is van het plan. Aandachtspunt is daarbij wel dat beide documenten herkenbaar blijven.

1. INLEIDING

Het kabinet heeft het voornemen de Planologische Kernbeslissing (PKB) Derde Nota Waddenzee aan te passen. Op deze PKB is de Europese Richtlijn Strategische Milieubeoordeling (SMB)¹ van toepassing, omdat er sprake is van planonderdelen die:

- kaderstellend zijn voor komende m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten;
- significante gevolgen kunnen hebben voor Natura2000-gebieden.

Op 28 april 2005 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) een advies uitgebracht over de reikwijdte en het detailniveau voor de SMB, alsmede voor de passende beoordeling die vanuit de Habitatrichtlijn benodigd was.

Bij brief van 19 december 2005 heeft de minister van VROM de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de SMB en over de passende beoordeling (PB) inzake de Natuurbeschermingswet 1998². De kennisgeving heeft in Staatscourant nr. 8 d.d. 11 januari 2006 gestaan³.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. – verder aangeduid als ‘de Commissie’⁴. Naast de beoordeling van de SMB en de PB heeft de Commissie tevens een relatie gelegd met de uitwerking in de PKB.

Met het ministerie van VROM is overeengekomen dat de Commissie adviseert binnen de termijn van tervisielegging. De consequentie is dat de Commissie geen adviezen en inspraakreacties kan betrekken in dit beoordelingsadvies. Op 21 februari 2006 heeft de Commissie een gedachtewisseling gehad met vertegenwoordigers van de ministeries van VROM en LNV.

Bij de beoordeling van de overlegde informatie zijn in dit advies de belangrijkste discussiepunten, constatering en conclusies in de volgende hoofdstukken verwerkt. Waar relevant, wordt een onderdeel afgesloten met een aanbeveling voor de verdere besluitvorming.

Centraal in dit advies staat de beoordeling van de activiteiten in het licht van de doelstellingen voor natuurlijke ontwikkeling van het plangebied. Achtereenvolgens gaat de Commissie in op:

- het planproces;
- de SMB en de PB;
- een aantal relevante thematische aspecten.

¹ Het gaat om de Europese Richtlijn 2001/42/EG, die per 21 juli 2004 van kracht is. De Nederlandse implementatie zal waarschijnlijk in 2006 plaatsvinden. Tot die tijd is de Europese regelgeving bepalend.

² Zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 2.

⁴ Zie voor de samenstelling bijlage 3.

2. PLAN EN PLANPROCES

2.1 Concrete beleidsbeslissing of Beslissing van wezenlijk belang?

De PKB bevat vijf concrete beleidsbeslissingen (CBB) die direct bindend zijn voor lagere overheden en bij de rechter direct toetsbaar zijn. Voorts kent de PKB een groot aantal beslissingen van wezenlijk belang (BWB), hetgeen betekent dat het Rijk hiervan alleen kan afwijken als de PKB wordt herzien (niet direct toetsbaar bij de rechter).

De Commissie had verwacht dat met name ruimtelijke uitspraken over activiteiten die bedreigend zijn voor de hoofddoelstelling van de PKB⁵ door CBB's ingekaderd zouden worden. De Commissie merkt echter op dat een ingrijpende activiteit als de visserij (waaronder het niet meer toelaten van de kokkelvisserij) op het niveau van BWB in de PKB staat genoemd.

■ De Commissie adviseert derhalve om in het verloop van de verdere procedure te bezien welke activiteiten bedreigend kunnen zijn voor het realiseren van de hoofddoelstelling en af te wegen of deze met CBB's gereguleerd moeten worden⁶.

2.2 Toets aan instandhoudingsdoelen en 'houdbaarheid' PKB

De PB is gestoeld op kwalitatieve instandhoudingsdoelen. Terecht wordt in de documentatie gesteld dat per activiteit een kwantitatief uitgewerkte PB nog zal moeten uitmaken of bepaalde activiteiten doorgang kunnen (blijven) krijgen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor activiteiten waarvoor een vergunning verkregen moet worden op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. In de uitgevoerde 'kwalitatieve' PB wordt gesteld dat van vier separate activiteiten⁷ niet uitgesloten kan worden dat deze als zodanig significante gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen. De Commissie constateert dat in de 'kwalitatieve' PB van vrijwel alle activiteiten onduidelijk is of deze gecumuleerd met andere activiteiten tot significante gevolgen zouden kunnen leiden.

Op dit moment is bij de Commissie bekend dat voor dit jaar staat gepland om aanwijzingsbesluiten vast te stellen, met daarin deels kwantitatieve instandhoudingsdoelen (namelijk voor de vogels en voor de soorten die bescherming genieten op grond van bijlage II van de Habitatrictlijn) en deels kwalitatieve instandhoudingsdoelen. Op grond van deze aanwijzingsbesluiten dienen vervolgens beheerplannen te worden opgesteld per Natura2000-gebied⁸. Toetsing aan deze instandhoudingsdoelen zou kunnen leiden tot de conclusie dat van veel activiteiten – dikwijls vanwege cumulatie van effecten met effecten van

⁵ Te weten: "de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap" (zie PKB: blz. 9).

⁶ De Commissie merkt overigens op dat toetsing aan de vereisten van de Natuurbeschermingswet 1998 waarschijnlijk onbedoeld staat vermeld als BWB. Deze toets is al juridisch bindend, dus overstijgt de status van CBB.

⁷ Zie PB, blz. 5: landinwaartse uitbreiding van havens en bedrijventerreinen, exploratie- en exploitatie-activiteiten ten behoeve van gaswinning, mosselzaadvisserij (sublitoraal en litoraal) en de garnalenvisserij.

⁸ In dit advies wordt voor de leesbaarheid gesproken over 'Natura2000-gebied'. Het plangebied van de PKB behelst de Natura2000-gebieden Waddenzee, duinen op de resp. Waddeneilanden en de Noorzeekustzone.

andere activiteiten – niet met zekerheid significante gevolgen kunnen worden uitgesloten.

Dit roept de vraag op wat de ‘houdbaarheid’ is van de CBB’s en van de BWB’s: de toestemmingen/kaders die deze geven moeten mogelijk herroepen worden als uit volgende passende beoordelingen zou blijken dat significante gevolgen op kwantitatieve instandhoudingsdoelen voor soorten en/of habitats niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Dit klemmt vooral voor de CBB’s en voor activiteiten waarvoor vergunningen benodigd zijn, omdat deze grote kans lopen door de rechter getoetst te worden.

Dit geldt vanwege de cumulatie van effecten voor vrijwel alle activiteiten met invloed op het Natura2000-gebied. Er valt op basis van de stukken geen goed oordeel te vellen of een individuele activiteit – in samenhang met andere activiteiten – op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 ontoelaatbare schadelijke effecten kan hebben.

Het kabinet heeft ervoor gekozen om de PKB tot stand te laten komen in een tempo waarbij het toetsingskader van kwantitatieve instandhoudingsdoelen nog niet beschikbaar is. Alhoewel de Commissie er begrip voor heeft dat er procedureel is gekozen voor een herziening van de PKB die vooruitloopt op verdere besluiten in het kader van de Natuurbeschermingswet en alhoewel in de PKB het onderwerp wel aan de orde komt, meent zij toch expliciet op dit risico de aandacht te moeten vestigen⁹.

Het betekent ook dat de afweging van de activiteiten in de PKB in het licht van de doelstellingen voor natuurlijke ontwikkeling van het Waddenzeegebied niet voldoende uit de verf komt. Juist het niveau van de PKB leent zich goed voor een afweging van activiteiten die – als zodanig, dan wel gecumuleerd met andere activiteiten – mogelijk significante gevolgen hebben op Natura2000. Wanneer die significante gevolgen (kunnen) optreden, moet er namelijk een keuze gemaakt worden tussen de activiteiten onderling of moeten er beperkingen worden gesteld aan de mate waarin die kunnen plaatsvinden. Het ‘doorschuiven’ van de PB naar het projectniveau (meestal het traject voor vergunningverlening) impliceert dat een mogelijke afweging van activiteiten op een (te) ‘laag’ beslisniveau moet plaatsvinden. Het betekent ook dat initiatiefnemers onzeker blijven of/hoe hun (beoogde) activiteit doorgang kan krijgen.

■ De Commissie raadt aan om in het vervolgtraject zorgvuldig te blijven nagaan of bijstellingen van de PKB op grond van een terugkoppeling van de meest actuele beschikbare instandhoudingsdoelen (bijvoorbeeld in aanwijzingsbesluiten en beheerplannen) nodig zijn.

3. OORDEEL OVER SMB EN PB

3.1 Algemeen

De Commissie heeft waardering voor de kwaliteit van de informatie die in korte tijd gestructureerd in de documenten bij elkaar is gebracht.

⁹ Dit heeft de Commissie overigens in methodische zin ook al genoemd in haar advies over de reikwijdte en het detailniveau van de SMB en over de PB.

3.2 Strategische Milieubeoordeling

In de SMB is helder aangegeven welke activiteiten SMB-plichtig worden geacht. Per activiteit is in tekst, en vervolgens in scoretabellen met een toelichting (expert judgement), ingegaan op de effecten per milieuaspect.

Aan de inhoudseisen van de SMB-richtlijn wordt naar de mening van de Commissie voldaan, met uitzondering van de niet-technische samenvatting: deze ontbreekt.

- De Commissie raadt aan om voor de politieke behandeling van de PKB alsnog een samenvatting te maken. Neem daarin van de SMB en de PB de belangrijkste conclusies op en geef aan hoe daarmee om is gegaan in de PKB.

3.3 Passende beoordeling

De PB Derde Nota Waddenzee streeft ernaar een indruk te krijgen van de mogelijke gevolgen van de activiteiten op de kwalificerende soorten en habitats. Per activiteit worden de effecten kwalitatief benoemd en eventuele mitigerende maatregelen worden aangegeven, resulterend in een uitspraak of de activiteit de natuurlijke kenmerken van het Natura2000-gebied aantast of niet. De PB resulteert in bijlage 4 in effectenmatrices waarbij:

1. per activiteit wordt ingezoomd op de effecten op kwalificerende soorten en/of habitats: plaats (lokaal-bovenlokaal), tijd (incidenteel-periodiek-doorlopend), herstelduur (korte termijn-meerdere jaren-onherstelbaar);
2. per kwalificerende soort of habitat wordt aangegeven hoeveel activiteiten deze mogelijk beïnvloeden.

De Commissie meent dat de PB niet volstaat voor projecten vanwege het abstractieniveau. De informatie kan gezien worden als een voortoets om te bepalen:

- welke activiteiten mogelijk significante gevolgen voor kwalificerende soorten en/of habitats kunnen hebben;
- door hoeveel activiteiten de kwalificerende soorten en/of habitats beïnvloed kunnen worden (oftewel: een eerste aanzet van de bepaling van de gecumuleerde effecten van activiteiten).

4. INHOUDELIJKE OORDEEL OVER DEELONDERWERPEN

4.1 Inleiding

In de volgende paragrafen van dit advies beperkt de Commissie zich in haar inhoudelijk oordeel tot de volgende onderwerpen:

- vier ontwikkelingen die – vanwege de ingeschatte (aanzienlijke) effecten of vanwege de bestuurlijke impact – een nadere bespreking behoeven:
 - o recreatieontwikkelingen/verstoring;
 - o visserijactiviteiten;
 - o natuurontwikkeling;
 - o gaswinning.

- overige opmerkingen over:
 - o de internationale context;
 - o monitoring en onderzoek.

Met de beoordeling van alle andere onderdelen of onderwerpen van de SMB en de PB kan de Commissie op hoofdlijnen instemmen. Detailopmerkingen die niet relevant zijn voor het PKB-besluit zijn niet opgenomen in dit advies.

4.2 Verstoring, met name door recreatie

4.2.1 **Verstoring: een belangrijk thema**

Verstoring van zeehonden en vogels is terecht een belangrijk thema, want het is kritisch voor de instandhoudingsdoelen voor deze verstoringgevoelige kwalificerende soorten. Vooral recreatie – en in mindere mate visserij en militaire oefeningen – komen naar voren als verstorend.

Daarom bevat de PKB een CBB die een bovengrens stelt aan het aantal vaste ligplaatsen in de planperiode, namelijk maximaal 4400 ligplaatsen in bestaande jachthavens rond het PKB-gebied. Dit komt blijkens de documentatie neer op een uitbreiding met 400 ligplaatsen ten opzichte van de situatie in 1999. Verder:

- is er een aanzet voor afspraken met de provincies over jachthavenontwikkelingen in het IJsselmeergebied in verband met het potentieel gebruik van de Waddenzee als vaargebied en de daaraan gekoppelde recreatieve activiteiten;
- kent de PKB o.a. een zonering waarbij de meest kwetsbare gebieden worden ontzien;
- is er een gedragscode voor recreanten voorgesteld.

4.2.2 **Ligplaatsen**

Uit de Nota van Toelichting bij de PKB blijkt dat de ligplaatsenuitbreiding is gebaseerd op een nota van de provincies waarin de gewenste uitbreiding met 400 plaatsen is genoemd voor de periode 1999 - 2005.

Volgens de SMB (paragraaf 5.2.7) zouden inmiddels 200 ligplaatsen van de toegelaten uitbreidingscapaciteit zijn gerealiseerd, zodat voor een planperiode van tien jaar nog maximaal 200 ligplaatsen resteren. Er bestaan echter plannen voor uitbreiding van de capaciteit van bestaande havens in de Waddenzee met 320 plaatsen en een nieuwe haven met 70 plaatsen¹⁰. Direct grenzend aan de Waddenzee bestaan er plannen voor uitbreiding met 265 plaatsen en een nieuwe jachthaven met 450 plaatsen. Deze plannen gaan in totaliteit uit boven het maximum dat in de PKB is aangegeven.

■ De Commissie adviseert om in de PKB duidelijk te maken hoe met deze uitbreidingsplannen wordt omgegaan.

4.2.3 **Recreatievaart van buiten naar het Waddengebied**

De Waddenzee is een open systeem, waarbij met name de relatie met het IJsselmeer van groot belang is.

¹⁰ Zie de box in de SMB, paragraaf 5.2.7.

Er is een duidelijke toename zichtbaar van de recreatieve vaart: het aantal sluispassages is gegroeid van ongeveer 100.000 passages in 2000 tot 112.750 in 2003, waarvan 55.000 via Den Oever en Kornwerderzand. Tevens vermeldt de PKB dat er in het IJsselmeergebied tot 2025 nog 12.000 ligplaatsen kunnen worden aangelegd. Daarnaast zijn er plannen om een 'kralensnoer' van aantrekkelijke zeehavens langs de Nederlandse kust te ontwikkelen, dat erop gericht is een verbinding tot stand te brengen tussen de Noord-Franse kust, de Belgische kust, de Deltawateren en het Nederlandse, Duitse en Deense Waddengebied. Tevens neemt vanuit Duitsland het aantal sluispassages van/naar de Waddenzee toe¹¹.

■ De Commissie adviseert in de PKB aan te geven hoe met deze ontwikkeling van de recreatiedruk wordt omgegaan, dan wel hoe deze wordt ingeschat voor de planperiode. Ter onderbouwing van de PKB is naar de mening van de Commissie onderzoek nodig naar de recreatieve gebruiksrelaties tussen de Waddenzee (ook internationaal van/naar het Duitse en Deense Wad), het Lauwersmeer, het IJsselmeergebied en de Noordzee.

4.2.4 Verstoring door recreatie

Veel belangrijker dan het aantal ligplaatsen in en nabij de Waddenzee en de toevoer van (varende) recreanten van buiten het plangebied is echter het recreatief gebruik (plaats, tijd en gedrag).

De beperkte monitoring laat zien dat de meeste schepen zich voornamelijk ophouden binnen de hoofdvaargeulen. Maar er gaan ook recreanten met hun boten droog liggen of ze varen over het wantij. In de documenten wordt geen indicatie gegeven van de mate van verstoring van vogelconcentraties (veelal kwalificerende soorten) en zeehonden¹². De Commissie beschouwt de sturing van de recreatievaart aan de hand van ligplaatsen en het handelen volgens de afgesproken gedragscode niet adequaat in het tegengaan van verstoring. In de stukken ontbreekt bovendien een helder communicatietraject om deze gedragscode uit te dragen bij recreanten. Op grond van de informatie in de PB valt een significant nadelig effect op voorhand geenszins uit te sluiten (bij leemten in kennis dient bovendien het worst case scenario in beeld te worden gebracht). Er is behoefte aan onderzoek (met aandacht voor dosis-effect relaties van recreatiegedrag).

■ De Commissie beveelt aan om in kaart te brengen welke delen van het Waddengebied kwetsbaar zijn voor verstoring en waarom (bijvoorbeeld rustplaats voor zeehonden, betekenis voor foeragerende Wadvogels, hoogwatervluchtplaatsen).

4.2.5 Zonering

Om verstoring van vogels en zeehonden tegen te gaan, staat in de PB o.a. dat als mitigerende maatregel een bepaalde afstand tot rust- en zooggebieden van zeehonden en tot vogelconcentraties aangehouden moet worden. Als maat voor de afstand wordt voor verdieping van vaargeulen/baggerstort, voor schelpenwinning en voor pierenwinning 1500 meter genoemd. Bij het onder-

¹¹ Het document *Naar een nieuw watersportbeleid voor de Waddenzee* (Stuurgroep Waddenprovincies, 1999) vermeldt in de periode 1995-1997 een toename van het aantal sluispassages uit Duitsland van 23%.

¹² Op pagina 135 van de SMB staat vermeld dat het droogvallen buiten de vaargeulen kan leiden tot "enige beïnvloeding van vogels door verstoring en verontrusting" en van "licht negatieve invloed" op vogels en zeezoogdieren.

deel recreatie wordt in de PB gerefereerd aan de gesloten gebieden ex artikel 20 van de Natuurbeschermingswet 1998¹³.

Deze zonering kan volgens de Commissie een effectieve 'harde' maatregel worden, waarmee mogelijk op voorhand het optreden van (cumulatieve) significante gevolgen door verstoring op deze kwalificerende soorten is te verminderen. Opmerkelijk is echter dat in de PKB op dit vlak niets wordt gedaan met de informatie uit de PB en de SMB. De PKB duidt de 'artikel 20-gebieden' weliswaar op kaart aan, maar of de ligplaatsen van gewone en grijze zeehonden en van de vogelconcentraties hierin goed zijn verwerkt is uit de gegeven informatie niet te bepalen omdat:

- de kaart op blz. 38 van de SMB met zeehondenligplaatsen afwijkt van de kaart met 'artikel 20-gebieden';
- van vogelconcentraties (hoogwaterplaatsen en belangrijke foerageergebieden) kaartmateriaal ontbreekt, zodat onduidelijk is of deze in de 'artikel 20-gebieden' zijn verwerkt;
- van de mitigerende afstand van 1500 meter onduidelijk is of deze is geïmplementeerd in de kaart met 'artikel 20-gebieden'.

■ De Commissie adviseert om in de PKB de aanduiding van 'artikel 20-gebieden' te onderbouwen en zo nodig aan te passen op grond van de informatie van SMB en PB. Hierbij dient duidelijk te worden of deze aanwijzing toereikend is om mogelijke significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelen te voorkomen. Geef ook aan hoe de controle en handhaving georganiseerd zullen worden.

4.2.6

Visserij-activiteiten

Systematiek Natuurbeschermingswet

Over o.a. garnalenvisserij¹⁴ en mosselzaadvisserij concludeert de PB dat aantasting van natuurlijke kenmerken niet is uit te sluiten. Desondanks laat de PKB deze activiteiten wel toe:

- De garnalenvisserij krijgt doorgang totdat blijkt dat er toch nadelige significante gevolgen optreden. De Commissie concludeert dat dit een omgekeerde 'bewijslast' impliceert, anders dan de Natuurbeschermingswet 1998 die stelt dat met zekerheid moet worden aangetoond dat significante gevolgen niet zullen optreden;
- De mosselzaadvisserij krijgt de kans om innovaties te ontwikkelen en deze uit te testen en om het areaal aan mosselkwekerij voor drie jaar uit te breiden. Tevens dient de mosselsector inzichtelijk te maken dat een natuurlijke mosselvoorraad ontstaat. De Commissie merkt op dat onduidelijk is wat wordt bedoeld met een mosselvoorraad die in een natuurlijke situatie aanwezig had kunnen zijn;
- Er zijn geen beperkingen gesteld aan het handmatig rapen van schelpdieren. Er ontbreken een maximum voor de totale te rapen hoeveelheid voor eigen gebruik en een ondergrens voor de voedselreservering voor de commerciële handkokkelvisserij. De Commissie meent dat daarmee niet met zekerheid is uitgesloten dat deze activiteit significante negatieve gevolgen veroorzaakt.

¹³ Voorheen was deze zonering gebaseerd op artikel 17 van de 'oude' Natuurbeschermingswet.

¹⁴ Over de garnalenvisserij blijkt overigens weinig recente informatie over de effecten, met name bijvangsten, beschikbaar te zijn. Tevens is er geen wetenschappelijk consensus over de overlevingskans bij het gebruik van bijvoorbeeld de zeefflap. Dit betekent dat er eigenlijk geen conclusies getrokken kunnen worden over de effecten van de garnalenvisserij.

Er bestaat dus een risico dat – ondanks de toelating in de PKB – vanwege de Natuurbeschermingswet alsnog bepaalde visserijactiviteiten zullen moeten worden beëindigd of aan nadere voorwaarden moeten worden gebonden. Dit geldt ook voor experimenten met nieuwe kweek- of vangstmethoden, voor zover die nadelige gevolgen kunnen hebben.

- De Commissie adviseert om alsnog een duidelijk kader aan deze activiteiten mee te geven.

Zonering visserij

Net als bij de zonering die is gericht op het vrijwaren van menselijke activiteiten in het Natura2000-gebied¹⁵, stelt de PKB ook een zonering vast voor visserij. Uit de PKB blijkt dat de ‘artikel 20-gebieden’ ook van toepassing zijn op de visserij. Daarnaast geeft de PKB aan waar kweekpercelen mosselcultuur liggen en waar de permanente gesloten gebieden voor bodemberoerende visserij liggen. Uit de documentatie blijkt dat bepalend voor die zonering zijn:

- het vóórkomen van instabiele sublitorale mosselbanken: mosselzaadvisserij is alleen dáár toegestaan. In de documentatie is geen kaartmateriaal opgenomen waar de instabiele sublitorale mosselbanken liggen;
- zeegrasvelden: daar wordt visserij uitgesloten. In de documentatie is niet aangegeven waar zeegrasvelden liggen. Wel bevat de SMB een kaart met voor zeegras geschikte gebieden, maar de PKB vertaalt deze niet in een zonering.

De PKB geeft aan dat stabiele litorale mosselbanken en zeegrasvelden en een omliggende straal van 40 meter niet mogen worden bevestigd.

Bekende zeegrasvelden zijn weliswaar op grond van artikel 17 van de ‘oude’ Natuurbeschermingswet aangewezen, maar de ‘nieuwe’ PKB geeft van de te hanteren grenzen van de arealen geen actueel beeld, noch in kaarten, noch op basis van bepaalde kenmerken, zoals de aanwezigheid of minimale dichtheid van mosselen en zeegras. Tevens valt te verwachten dat de verspreiding van deze gebieden van jaar tot jaar verschillend kan zijn. De Commissie wijst erop dat zeegras is opgenomen in de kernopgaves voor Natura2000 en een belangrijk bestanddeel vormt van het habitatype H1110 (permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zeebanken).

- De Commissie adviseert:
 - een nadere definiëring te geven van stabiele litorale mosselbanken, instabiele sublitorale mosselbanken en zeegrasvelden;
 - een nadere onderbouwing te geven van de zonering van de gebieden waarin mosselbanken en zeegrasvelden voorkomen;
 - een nadere beschouwing te geven hoe om te gaan met de te verwachten dynamiek in de ligging van deze gebieden.
- De Commissie wil hierbij de gedachte meegeven om niet uit te gaan van zeegrasvelden en mosselbanken, maar van zeegrashabitats en mosselhabitats. Dit doet meer recht aan de dynamiek van het gebied en de natuurontwikkelingsdoelstelling.

4.2.7 Natuurontwikkeling

Zoet-zoutgradiënten zullen worden versterkt. Aangezien deze aanpak in lijn met de hoofddoelstelling belangrijk kan bijdragen aan natuurontwikkeling in

¹⁵ Zie paragraaf 4.2.5 van dit advies.

het plangebied, krijgt dit terecht aandacht in de documenten. Het Amstelmeer, de mogelijke aanleg van het Wieringerrandmeer, het Lauwersmeer en Noord-Fryslân Bûtendyks zijn voorbeelden waar deze gradiënten kunnen worden ontwikkeld.

Grote kansen liggen volgens de Commissie echter ook op de Waddeneilanden, waar gebieden buiten de primaire waterkering een volledige natuurfunctie kunnen krijgen. Gebieden die hiertoe behoren binnen de begrenzing van de PKB zijn Oost-Schiermonnikoog, Oost-Ameland en Oost- en West-Terschelling (o.a. Boschplaat), West-Vlieland en West-Texel (Mokbaai). Hier liggen hoge potenties voor:

- soortenrijke zoet-zout gradiënten gekoppeld aan sluftersystemen¹⁶;
- embryonale duinen (beschermde habitatype).

Er is nog beperkt inzicht in de dynamische processen van deze systemen en hoe de ontwikkeling ervan in gang te zetten. Duidelijk is wel dat het huidige kustverdedigingsbeleid – en dan met name de stuifdijken – deze ontwikkeling kan frustreren. Deze kans blijft liggen voor soortenrijke duinvalleivegetaties en voor pioniergemeenschappen van de zeevetmuur-orde met tal van Rode Lijst-soorten, waaronder de beschermde soort Groenknolorchis.

- De Commissie adviseert om in de PKB of in een ander kader alsnog aandacht te besteden aan deze mogelijkheden voor waardevolle natuurontwikkeling.

4.2.8 Gaswinning

Een belangrijke reden om een nieuw deel 3 voor de PKB op te stellen is gelegen in de standpuntswijziging van het kabinet over gaswinning onder de Waddenzee.

De Commissie is het in hoofdlijnen eens met de vrij globale beoordeling van de effecten van de gasexploraties en gaswinningen in het plangebied, zoals deze gegeven is in de SMB en in de PB.

Overigens ligt het MER voor de gaswinning onder het Waddengebied vanaf locaties Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen ter visie. Dit MER gaat meer gedetailleerd in op de natuur- en milieueffecten dan voorliggende SMB en PB.

4.3 Overige inhoudelijke opmerkingen

4.3.1 Waddengebied internationaal

De Commissie merkt op dat de documenten weinig relatie leggen met de in Duitsland en Denemarken gelegen delen van de Waddenzee, met name de effecten van activiteiten daar.

- De Commissie adviseert voor een aantal thema's die grensoverschrijdend zijn, zoals recreatie en visserij, alsnog dit inzicht te geven.

¹⁶ Bijvoorbeeld voor de Strandplevier, een Vogelrichtlijnsoort waarvoor een herstelopgave in het aanwijzingsbesluit zal worden opgenomen.

4.3.2 Monitoring en onderzoek

Terecht wordt in de documenten aangegeven dat monitoring een belangrijk thema is. De Commissie benadrukt dat deze gericht zal moeten zijn op het inzichtelijk maken van de vorderingen van het ontwikkelingsperspectief voor het Waddengebied, met name de instandhoudingsdoelen voor Natura2000.

Het onderzoek naar de mogelijke effecten van garnalenvisserij wordt beperkt tot vergelijking van beviste en onbeviste delen binnen één referentiegebied ten zuiden van de Rottumerplaat. De opzet van dit onderzoek en de samenhang met vergelijkbaar onderzoek in Duitsland en Denemarken is niet onderbouwd. Verder is in de PKB slechts sprake van het toestaan van onderzoek en monitoring *“ten dienste van een goed beheer van het waddenecosysteem”*. De Commissie veronderstelt dat ook fundamenteel wetenschappelijk onderzoek naar het functioneren van wad-ecosystemen en wadorganismen daarvan onderdeel uitmaakt.

5. TOT SLOT: AFSTEMMING SMB EN PB

De SMB en de PB kennen een grote overlap en daardoor veel dubbelingen in informatie. Dit is verklaarbaar uit het feit dat het PKB-plangebied nagenoeg geheel ook Natura2000-gebied is. Achteraf constateert de Commissie dat het functioneel zou zijn geweest om beide documenten samen te voegen. Dit kan een leerpunt zijn voor komende SMB-en en PB-en.

■ De Commissie geeft in overweging om in de toekomst SMB en PB te integreren in één document in de gevallen waarbij de bescherming van het Natura2000-netwerk de hoofdmoot is van de beoordeling. Bijvoorbeeld een SMB met een uitgebreide natuurparagraaf die voldoet aan het afwegingskader van de natuurbeschermingswetgeving.

Aandachtspunt is daarbij wel dat beide documenten herkenbaar blijven.

BIJLAGEN

bij de Beoordeling van het milieuraapport Strategische Milieubeoordeling (SMB) en Passende Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet voor de PKB Derde Nota Waddenzee

(bijlagen 1 t/m 3)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 december 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

VROM 	 Commissie voor de milieu-effectrapportage	Directoraat-Generaal Ruimte Programmbureau Wadden
Ingekomen : 21 DEC. 2005		Rijnstraat 8
nummer 1543-87		Postbus 30940
dossier		2500 GX Den Haag
kopie naar : Do wt		Interne postcode 360

Commissie voor de milieueffectrapportage
de voorzitter ir. N.G. Ketting
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

ir. M. de Hoogh
Telefoon 070-3393352
Fax 070-3391324
www.vrom.nl

Adviesaanvraag strategische milieubeoordeling pkb Derde Nota Waddenzee

Datum 19 december 2005 Kenmerk DGR/WAD/2005217448

Geachte heer Ketting,

Op 9 maart 2005 is uw commissie geraadpleegd over de opstelling van de notitie over de reikwijdte en het detailniveau van de strategische milieubeoordeling van het concept aangepast deel 3 van de pkb Derde Nota Waddenzee. Mede op basis van uw advies (d.d. 28 april 2005) zijn de uitgangspunten voor de milieubeoordeling vastgesteld. Inmiddels is de strategische milieubeoordeling van het concept aangepast deel 3 van de pkb Derde Nota Waddenzee uitgevoerd en is het eindrapport gereed gekomen.

Ik wil u gaarne verzoeken mij te adviseren over de volledigheid en juistheid van de uitgevoerde strategische milieubeoordeling en daarbij ook de relevante onderwerpen uit de (eveneens uitgevoerde) passende beoordeling te betrekken.

De uitgevoerde passende beoordeling en de strategische milieubeoordeling vereisen dat er opnieuw inspraak plaatsvindt. De inspraakperiode start op 12 januari 2006 en eindigt op 22 februari 2006. Ik wil u vriendelijk verzoeken het advies binnen deze periode af te ronden en toe te sturen, waardoor ik uw advies kan meewegen bij de vaststelling van deel 3. Het aangepaste deel 3 van de pkb Derde Nota Waddenzee wil ik nog voor de zomer van 2006 naar de Tweede Kamer sturen.

De relevante rapporten en het definitieve aangepaste deel 3 van de pkb Derde Nota Waddenzee, de Nota van Toelichting en de Nota van Verantwoording zal ik u zo spoedig mogelijk doen toekomen.

Ministerie van VROM →
staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beleid maken, uitvoeren en handhaven. Nederland is klein. Denk groot.

Ik zie uw advies met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze,
de plv. Directeur-Generaal Ruimte

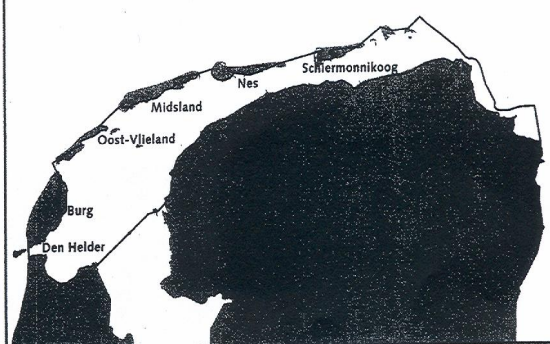
A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

drs. C.B. van Boven

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de strategische milieubeoordeling in Staatscourant nr. 8 d.d. 11 januari 2006

INSPRAAK DERDE NOTA WADDENZEE

Van 12 januari tot en met 22 februari 2006 liggen de passerende beoordeling, de strategische milieubeoordeling en het concept aangepast deel 3 planologische kernbeslissing (pkb) Derde Nota Waddenzee ter inzage. Voor deze documenten wordt in overeenstemming met de Algemene wet bestuursrecht een inspraakprocedure doorlopen. Het kabinet nodigt u uit uw zienswijze op de beide beoordelingen en op de verwerking daarvan in het concept aangepast deel 3 van de pkb Derde Nota Waddenzee kenbaar te maken.

Derde Nota Waddenzee: ontwikkeling voor natuur en mens

De pkb Derde Nota Waddenzee bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid voor het Nederlandse deel van de internationale Waddenzee: duurzame bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap. In het opgenomen ontwikkelingsperspectief tot 2030 benadrukt het kabinet de samenhang tussen menselijke activiteiten en de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het waddengebied. Het kabinet wil duurzame ontwikkelingen voor de natuur en het landschap, de economie, het toerisme en de recreatie in het gebied stimuleren met het instellen van een waddenfonds. Tevens presenteert het kabinet een verbeterde bestuurlijke organisatie ten aanzien van het waddengebied voor een goede uitvoering ervan.

De pkb bevat concrete beleidsbeslissingen (cbb's) over de aanleg of uitbreiding van (licht)havens en bedrijventerreinen, over bebouwing en windturbines in de Waddenzee en het aantal ligplaatsen voor de recreatievaart. De gemeenten en provincies zijn verplicht deze cbb's over te nemen in hun ruimtelijke plannen. De overige beleidsbeslissingen en uitspraken zijn richtinggevend. De cbb over bebouwing in de Waddenzee is aangepast sinds de vorige inspraak in 2001. Alle aanpassingen ten opzichte van deel 3 van de Derde Nota Waddenzee uit 2001 kunt u lezen in de Nota van Verantwoording (bijlage in de pkb).

De pkb Waddenzee heeft een tweetal formele beoordelingen doorlopen. Conform de Europese Habitatrichtlijn (sinds oktober 2005 geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998) is een passende beoordeling uitgevoerd. Voor iedere in de pkb toegestane activiteit is nagegaan wat de invloed ervan is op relevante habitattypen en -soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn.

In het kader van de Europese Richtlijn Strategische Milieu Beoordeling voor plannen en programma's (2001/42/EG) is daarnaast een strategische milieubeoordeling uitgevoerd. Dit rapport geeft inzicht in welke milieugevolgen de beleidsuitspraken uit de pkb kunnen hebben. Het Europese recht schrijft inspraak op beide toetsen voor.

Waar kunt u de documenten inzien?

U kunt de documenten van 12 januari tot en met 22 februari 2006 gedurende de reguliere openingstijden inzien op de volgende locaties:

- De provinciehuizen van Noord-Holland, Friesland en Groningen in respectievelijk Haarlem, Leeuwarden en Groningen;
- De gemeentehuizen van Anna Paulowna, Den Helder, Wieringen, Texel, Wûnseradiel, Vlieland, Harlingen, Franekeradeel, Terschelling, Het Bildt, Ameland, Ferwerderadiel, Dongeradeel, Schiermonnikoog, De Marne, Eemsum, Delfzijl, Reiderland;
- De hoofdstellingen van openbare bibliotheken in bovengenoemde gemeenten;
- De bibliotheken van de ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), van Verkeer en Waterstaat (VenW) en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), alledrie gevestigd in Den Haag;
- VROM Inspectie, Regio Noord, in Groningen;
- Vestiging Noord van het ministerie van LNV, in Groningen;
- Rijkswaterstaat Noord-Nederland, in Leeuwarden.

Tevens kunt u de documenten downloaden vanaf de sites www.waddenzee.nl/inspraak en www.vrom.nl/waddenzee.

Waarop kunt u inspreken?

De passende beoordeling en strategische milieubeoordeling zijn de aanleiding voor de inspraak. Het kabinet nodigt u uit te reageren op de inspraakvragen:

Hoe kunt u inspreken?

Het kabinet nodigt u uit schriftelijk op de beide beoordelingen en het concept aangepast deel 3 pkb Derde Nota Waddenzee te reageren. Uw inspraakreactie dient u uiterlijk 22 februari 2006 te sturen naar:

**Inspraakpunt
pkb Derde Nota Waddenzee
Postbus 30316
2500 GH Den Haag**

Behalve per post kunt u uw reactie ook kenbaar maken via het inspraakformulier op de internetpagina's www.waddenzee.nl/inspraak en www.vrom.nl/waddenzee.

Indien u dat wenst, kunt u verzoeken om vertrouwelijke behandeling van uw persoonlijke gegevens.

U kunt ook mondeling inspreken tijdens één van de hoorzittingen die worden gehouden op de volgende data en in de volgende plaatsen:

- **16 januari** Raadsaal gemeente Texel, Groeneplaats 1, Den Burg
- **17 januari** Badhotel Bruin, Dorpsstraat 88, Oost-Vlieland, Vlieland
- **18 januari** Scholengemeenschap Midsland, Zuidmidslanderweg 8, Terschelling
- **19 januari** Partycentrum De Bolder, Molenberg 13, Delfzijl
- **23 januari** Provinciehuis Fryslân, Tweebaksmarkt 52, Leeuwarden
- **24 januari** Café-restaurant De Piraat, Oude Steiger 5, Nes, Ameland
- **25 januari** Ontmoetingskerk Schiermonnikoog, Langestreek 23, Schiermonnikoog
- **26 januari** Hotel B.M.G., Marsdiepstraat 2, Den Helder

Programma

18.00 uur zaal open
informatiemarkt
19.00 uur presentatie
19.30 uur start hoorzitting

Indien u van de gelegenheid gebruik wilt maken mondeling in te spreken, vragen wij u vriendelijk dit i.v.m. de planning van de inspraakavond uiterlijk 2 dagen vóór de datum waarop u wilt inspreken, aan het inspraakpunt door te geven, telefoon 070 351 96 02.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Mede op basis van de adviezen en de inspraakreacties stelt het kabinet zijn standpunt vast (deel 3). Na instemming door de Tweede Kamer en de Eerste Kamer wordt de Derde Nota Waddenzee definitief in pkb deel 4. Alleen tegen de cbb's in de Derde Nota Waddenzee staat na bekendmaking van deel 4 beroep open ingevolge artikel 54 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO).

Zo spoedig mogelijk na afloop van de inspraaktermijn kunt u alle inspraakreacties inzien op de locaties waar de beide beoordelingen en het concept aangepast deel 3 van de pkb Derde Nota Waddenzee ter inzage hebben gelegen.

Heeft u ingesproken? Dan ontvangt u ook het aangepast deel 3 pkb Derde Nota Waddenzee, waarin het kabinet de inspraakreacties, bestuurlijke overlegbijeenkomsten en advisering in het kabinetsstandpunt heeft verwerkt.

Waar kunt u terecht voor nadere informatie?

Op www.waddenzee.nl en in het waddendossier op www.vrom.nl/waddenzee leest u meer over de Waddenzee.

Voor het aanvragen van een exemplaar van de beoordelingen, de Derde Nota Waddenzee en de inspraakwijzer met cd-rom, kunt u contact opnemen met Postbus 51 Infolijn: 0800-8051, of het aanvraagformulier op www.waddenzee.nl/inspraak en www.vrom.nl/waddenzee gebruiken.

Voor inhoudelijke vragen kunt u op werkdagen van 9.00 tot 21.00 uur contact opnemen met Postbus 51 Infolijn: 0800-8051 (gratis). Voor inlichtingen over de inspraakprocedure kunt u contact opnemen met het inspraakpunt, telefoon 070 351 96 02, e-mailadres inspraakwaddenzee@minvrom.nl.

Ministerie van VROM →
staat voor ruimte, wonen, milieu
en rijksgebouwen. Beleid maken,
uitvoeren en handhaven.

Nederland is klein. Denk groot.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Ministerie van VROM

Bevoegd gezag: Ministerie van VROM

Besluit: Planologische Kernbeslissing

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C00.6

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag reikwijdte SMB: 9 maart 2005 en 31 maart 2005

Advies reikwijdte SMB uitgebracht: 28 april 2005

Datum vaststelling notitie reikwijdte en detailniveau: 15 juli 2005

Adviesaanvraag beoordeling SMB: 19 december 2005

Advies beoordeling SMB uitgebracht: 23 februari 2006

Bijzonderheden: De Commissie vroeg in haar advies over de Reikwijdte en het Detailniveau voor de Strategische Beoordeling (SMB) om bij bescherming van natuur de instandhoudingsdoelstellingen conform de natuurbeschermingswetgeving centraal te stellen. Ook moet de SMB aangeven voor welke activiteiten nog een passende beoordeling volgens de natuurbeschermingswetgeving nodig is, omdat niet met redelijkheid zeker is dat ze geen significante gevolgen hebben voor kwalificerende habitats en/of soorten en van welke aard de gevolgen zouden kunnen zijn (mechanismen, omvang effect, schaalniveau beïnvloeding, periodiciteit, herstelduur).

In haar beoordeling van de SMB en van de Passende Beoordeling (PB) in het kader van de Natuurbeschermingswet constateert de Commissie dat de volgende volgorde voor het planproces is gekozen: eerst een PKB, later volgt het toetsingskader ingevolge de Natuurbeschermingswet in de vorm van aanwijzingsbesluiten en beheerplannen waarin instandhoudingsdoelen komen te staan. Deze aanpak leidt tot het doorschuiven van de afweging van activiteiten naar een lager beslisniveau dan de PKB. De Commissie raadt aan om in het vervolgtraject zorgvuldig te blijven nagaan of bijstellingen van de PKB op grond van een terugkoppeling van de meest actuele beschikbare instandhoudingsdoelen nodig zijn. De Commissie vestigt de aandacht op visserijactiviteiten die door kunnen blijven gaan, terwijl deze volgens de passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet mogelijk tot significante gevolgen kunnen leiden. De Commissie mist een adequate zonering, gericht op het voorkomen van verstoring en het reguleren van visserijactiviteiten. De zonering is niet helder en deze vloeit niet logisch voort uit de SMB en uit de PB. De Commissie beveelt aan om in kaart te brengen welke delen van het Waddengebied kwetsbaar zijn voor verstoring of bevissing, en waarom, en van daaruit een logische zonering vast te leggen. Aan de inhoudelijke eisen van de SMB-richtlijn wordt naar de mening van de Commissie voldaan, met uitzondering van de niet-technische samenvatting: deze ontbreekt.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. G. Blom (voorzitter)

prof. dr. P.L. de Boer (alleen advies reikwijdte en detailniveau)

dr. F.H. Everts

ir. L.J.W. van Hoof

dr. ir. C.J.M. Philippart

ir. K.A.A. van der Spek
prof. dr. J.H.J. Terwindt (alleen advies reikwijdte en detailniveau)
prof. mr. J. Verschuuren
ing. R.L. Vogel
prof.ir. J.J. van der Vuurst de Vries (alleen advies reikwijdte en detailniveau)

Secretaris van de werkgroep: ir. F.D. Dotinga

**Beoordeling Strategische Milieubeoordeling (SMB) en Passende
Beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet voor de
PKB Derde Nota Waddenzee**

Het kabinet heeft het voornemen de Planologische Kernbeslissing (PKB) Derde Nota Waddenzee aan te passen. Op deze PKB is de Europese Richtlijn Strategische Milieubeoordeling (SMB) van toepassing, omdat er sprake is van planonderdelen die:

- kaderstellend zijn voor komende m.e.r.-(beoordelings)-plichtige projecten;
- significante gevolgen kunnen hebben voor Natura2000-gebieden.

ISBN 90-421-1735-4